

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๐๘

วันพุธ ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๘. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๖. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๗. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๓. นายอัษฎพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นางสาวอนัญญา ยศสุนทร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายธนิศร์ ศรีประเทศ

รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. พันตำรวจตรี ญัฐวัฒน์ เสงี่ยมศักดิ์

ด้านกิจการบริหารกลาง

๓. นายป้อมปราการ สุนนุช

ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๔

๔. นายสุพจน์ สังข์หยุด

รองผู้อำนวยการสำนักสืบสวนและวินิจฉัย ๑

๕. นายจักรินทร์ ชาลีพุทธาพงศ์

ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๑

๖. นายชาญชัย สماعيل

ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๒

๗. นางณัฐอรีย์ แก้วญาณบริหาร

ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๕

๘. นายประเคียง เพียรดี

ผู้อำนวยการฝ่ายองค์การเอกชน

๙. นายสุรพงษ์ ศรีไกรวิน

พนักงานสืบสวนสอบสวน

๑๐. นายเสฐวิวัสส์ เลาห์ภากรณ์

นิติกร

พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๐๗ วันอังคาร ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ได้นำเสนอข้อเสนอสำคัญประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามที่คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้รับมาจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อที่ประชุมเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับ ดังนี้

ข้อเสนอในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๑. การจัดตั้งพรรคการเมือง

- ควรกำหนดให้ผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีความหลากหลายตามกลุ่มอาชีพด้วย

๒. สถานะของพรรคการเมืองในปัจจุบัน

- ควรกำหนดให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองและรับสมัครสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ทุกพรรค

- ไม่ควรกำหนดให้ต้องมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ควรกำหนดให้มีการสมัครสมาชิก

พรรคการเมืองใหม่

- ไม่ควรกำหนดให้ต้องมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และไม่ต้องกำหนดให้มีการสมัครสมาชิก

พรรคการเมืองใหม่

๓. ระบบการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

- ควรกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองมีความหลากหลายทางวิชาชีพ

- การจัดเก็บค่าสมาชิก มีสองความเห็น คือ ความเห็นที่หนึ่งเห็นว่า ควรมีการจัดเก็บค่าสมาชิก

ส่วนความเห็นที่สองเห็นว่า ไม่ควรมีการจัดเก็บค่าสมาชิก

- ควรกำหนดให้พรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคทุกสองปี และให้อายุสมาชิก

พรรคสิ้นสุดลงเมื่อครบสองปี

๔. การส่งรายชื่อสมาชิกเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- ควรกำหนดให้ผู้แทนที่พรรคการเมืองจะส่งลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นระยะเวลาพอสมควร

- ในส่วนของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในต่างจังหวัดควรกำหนดให้สาขา

พรรคการเมืองเป็นผู้พิจารณากำหนดตัวบุคคลและให้การพิจารณาดังกล่าวเป็นที่สุด

๕. กรรมการบริหารพรรคการเมือง

- ควรกำหนดให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีความหลากหลายทางวิชาชีพและกระจายให้ครบทุกภูมิภาค

- ควรกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองกลั่นกรองบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง
- ควรกำหนดให้มีการประเมินกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วย

๖. ความรับผิดชอบของพรรคการเมือง

- กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองใดกล่าวเท็จในที่ประชุมสภา และไม่ได้รับเอกสิทธิ์คุ้มครองในการกล่าวดังกล่าว ควรกำหนดให้พรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดอยู่ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย

ข้อเสนอในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้ง แต่ให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง (ความเห็นนี้ส่วนใหญ่มาจากภาคประชาชน)

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและจัดการเลือกตั้งในรูปแบบเดิม (ความเห็นนี้ส่วนใหญ่มาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง)

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

- ควรคงคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในรูปแบบเดิมไว้ (ความเห็นนี้ส่วนใหญ่มาจากอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด)

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้มีจำนวนเจ็ดคนเท่ากับจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- ควรกำหนดให้การได้มาซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริต

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยให้กับประชาชนในระดับท้องถิ่น

- ค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดไว้ในรูปแบบของเงินเดือนประจำ เบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นใดก็ได้

- ในกรณีที่มีการเลือกตั้ง ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสลับพื้นที่ในการควบคุมการเลือกตั้ง

- ไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยในส่วนของบริหารจัดการเลือกตั้งนั้น ควรกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งผู้ควบคุมการเลือกตั้งลงไปในพื้นที่ (ความเห็นนี้ส่วนใหญ่มาจากภาคประชาชน)

๓. ประเด็นอื่น ๆ

- ควรเพิ่มบทบาทให้องค์กรเอกชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและสังเกตการณ์การเลือกตั้งให้มากขึ้น

- ควรกำหนดให้มีการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการเลือกตั้ง

- ควรมีบทบัญญัติที่คุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเลือกตั้งและพยานในคดีเลือกตั้งด้วย

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๔๐ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการเป็นผู้เสียหายในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง เว้นแต่ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้คณะกรรมการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายเพื่อฟ้องคดีและดำเนินการอื่นใดในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลทั้งในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง และให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง โดยคณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง เลขาธิการหรือพนักงานของสำนักงาน พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้ และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอำนวยความสะดวกและเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

ในกรณีการมอบหมายให้บุคคลตามวรรคสองเป็นผู้ดำเนินการแทน จะสามารถดำเนินการได้ต่อเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดี และคณะกรรมการยังเห็นควรให้ดำเนินคดีต่อไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ คุณสมบัติ ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินงานของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และให้พนักงานของสำนักงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๐๗ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการมีมติให้รอการพิจารณาความในร่างมาตรา ๔๐ ไว้ก่อน ซึ่งร่างมาตรา ๔๐ ก่อนที่ที่ประชุมจะมีมติให้รอการพิจารณาคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมาการเป็นผู้เสียหายในกรณีที่ มีที่ทราบหรือที่ควรสงสัยว่าบุคคลใดกระทำความผิดที่เกี่ยวกับเลือกตั้งหรือที่ทราบหรือที่ควรสงสัยว่าพรรคการเมือง เว้นแต่ในกรณีที่ทราบหรือที่ควรสงสัยว่าบุคคลใดกระทำความผิดที่เกี่ยวกับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้คณะกรรมาการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายเพื่อฟ้องคดีและดำเนินการอื่นใดในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อมีกรณีที่จะต้องดำเนินคดีกับบุคคลใดเพราะเหตุกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง ให้คณะกรรมการแจ้งให้พนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปพร้อมทั้งส่งสำนวนไต่สวนให้พนักงานอัยการเพื่อใช้เป็นสำนวนในการดำเนินคดีโดยถือว่าสำนวนการไต่สวนดังกล่าวเป็นสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานอัยการที่จะสั่งให้เจ้าพนักงานตามมาตรา ... ไต่สวนเพิ่มเติม หรือพนักงานอัยการจะดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมเองได้

ให้คณะกรรมาการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลทั้งในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง และให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง โดยคณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง เลขาธิการหรือพนักงานของสำนักงาน พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้ และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอำนวยความสะดวกและเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็วในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการมีอำนาจมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนคณะกรรมการได้

ในกรณีที่การขอขบวนขบวนให้บุคคลตามวรรคสองยื่นผู้ดำเนินการแทน คณะกรรมการที่ดำเนินการได้ ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้สำหรับยื่นคำร้องขอขบวนให้ดำเนินการเลือกตั้งในวาระหนึ่งและวรรคสองไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการที่จะฟ้องคดีต่อศาลทั้งในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง หรือมอบอำนาจให้กรรมการคนใดคนหนึ่งเลขานุการ หรือพนักงานของสำนักงาน พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้ และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอำนวยความสะดวกและเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

หลักเกณฑ์ วิธีการ คุณสมบัติ ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในกรณีที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้รับขบวนขบวนขบวนให้ดำเนินการแทน คณะกรรมการที่ดำเนินการได้ ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้สำหรับยื่นคำร้องขอขบวนให้ดำเนินการแทน และให้พ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้สำหรับยื่นคำร้องขอขบวนให้ดำเนินการแทน คณะกรรมการที่ดำเนินการได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ คุณสมบัติ ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินงานของบุคคลซึ่งได้รับ มอบหมายตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และให้พนักงานของสำนักงานที่ ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้”

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีต่าง ๆ ของ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีการกำหนดไว้ในร่างมาตราใดบ้าง และในแต่ละร่างมาตรากำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลใดบ้าง

นางสาวคณินิจ แซ่เฮง เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำ ที่เป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ ส่วนการ ดำเนินคดีอาญาต่อผู้ที่กระทำการดังกล่าวต้องยื่นฟ้องไปยังศาลยุติธรรม (มาตรา ๔๙ ของร่างรัฐธรรมนูญ)

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจเสนอเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาว่าสิ้นสุดลงหรือไม่ได้ (มาตรา ๘๒ ของร่างรัฐธรรมนูญ)

๓. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาความเป็นรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัวได้ (มาตรา ๑๗๐ ของร่างรัฐธรรมนูญ)

๔. คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ (มาตรา ๒๑๐ ของร่างรัฐธรรมนูญ)

๕. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกได้ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือรับเลือกกระทำการทุจริตการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของ บุคคลอื่น (มาตรา ๒๒๖ ของร่างรัฐธรรมนูญ)

๖. หากคณะกรรมการการเลือกตั้งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยได้ (มาตรา ๒๓๕ (๑) ของร่างรัฐธรรมนูญ) หากเป็นกรณีนี้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริต ต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายคณะกรรมการ

ศาลได้ในคดีที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ในการดำเนินคดีตามวรรคสาม ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๔๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นขั้นตอนการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งในกรณีที่มีการซื้อเสียง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินคดีหากพบว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีมูลความผิด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒๖ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ ในขณะที่เดียวกันการกระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งดังกล่าวยังเป็นความผิดอาญาอีกด้วย ซึ่งการดำเนินคดีอาญา คณะกรรมการการเลือกตั้งจะส่งสำนวนให้แก่พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพนักงานสอบสวนจะทำความเห็นพร้อมส่งสำนวนให้แก่พนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้อง และยื่นฟ้องต่อศาลอาญาต่อไป ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าความในวรรคหนึ่งมิได้บัญญัติแยกระหว่างการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกากับความผิดอาญาที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลอาญาแยกออกจากกัน จึงอาจทำให้เกิดความสับสนในแนวทางปฏิบัติได้ เนื่องจากหลักการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานตามความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติความว่า “...มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง...” ซึ่งจากการบัญญัติความดังกล่าวไว้ การดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้น จะใช้หลักในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแต่เพียงว่าเมื่อพบเหตุอันควรเชื่อได้ผู้นั้นได้กระทำการทุจริตในการเลือกตั้งเท่านั้นก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาได้ ซึ่งจะมีความแตกต่างกับหลักในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญาตามมาตรา ๒๒๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งในคดีอาญาพนักงานอัยการจะมีความเห็นสั่งฟ้องคดีหรือไม่นั้น จะต้องใช้หลักในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน โดยจะต้องปรากฏหลักฐานอันปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิด พนักงานอัยการจึงจะมีความเห็นสั่งฟ้องคดี และหากพยานหลักฐานในคดียังมีข้อสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย พนักงานอัยการก็จะสั่งไม่ฟ้องคดีนั่นเอง ดังนั้น หลักการในชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพนักงานอัยการจึงมีมาตรฐานในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่แตกต่างกัน ซึ่งจากหลักในการชั่งพยานหลักฐานที่แตกต่างกันดังกล่าวอาจทำให้เกิดผลในทางคดีที่ต่างกัน กล่าวคือ ในคดีเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจวินิจฉัยให้ใบแดงแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ในทางกลับกันผลคำพิพากษาในคดีอาญาศาลอาจพิพากษายกฟ้องก็ได้

- เมื่อพิจารณามาตรา ๒๒๖ วรรคหก ของร่างรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติให้นำความในมาตรา ๒๒๖ มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย โดยให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด ดังนั้น ความในร่างมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ควรบัญญัติให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๒๖ วรรคหก ของร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความตอนท้ายของร่างมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ความว่า “...ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการจะยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์เพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ในกรณีเช่นว่านั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้กรรมการหรือเจ้าพนักงานเป็นผู้ดำเนินการแทนคณะกรรมการได้” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๒๖ วรรคหก ของร่างรัฐธรรมนูญ และครอบคลุมถึงการฟ้องคดีเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์ในความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย และเหตุที่บัญญัติความว่า

“ศาลปกครอง” ไว้ในร่างมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง เพื่อรองรับเหตุในอนาคตซึ่งอาจมีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อศาลปกครอง นอกจากนี้ เสนอแก้ไขโดยนำเรื่องการทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาบัญญัติไว้ในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๔๐ ด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว หากเกิดกรณีที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องคดี แล้วบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยืนยันความเห็นให้ฟ้องคดีอาญาแก่ผู้กระทำการทุจริตการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ อาจเป็นการบัญญัติที่ขัดกับหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในทางอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ ประกอบกับในอดีตไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับความเห็นแย้งในการฟ้องคดีระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพนักงานอัยการแต่อย่างใด ซึ่งการบัญญัติความดังกล่าวเสมือนเป็นการบังคับให้พนักงานอัยการต้องสั่งฟ้องคดีอาญาแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคดีไป และอาจเป็นการขัดกับหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาความในคดีอาญาได้ กล่าวคือ ในกรณีที่พนักงานอัยการซึ่งมิใช่อัยการสูงสุดหากมีคำสั่งไม่ฟ้องคดี พนักงานอัยการต้องส่งสำนวนพร้อมความเห็นที่สั่งไม่ฟ้องคดีไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณา สำหรับในเขตกรุงเทพมหานครให้ส่งสำนวนพร้อมความเห็นสั่งไม่ฟ้องคดีไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเพื่อพิจารณา หากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดชี้ขาดอีกครั้งหนึ่ง และให้ถือว่าคำสั่งของอัยการสูงสุดเป็นที่สุด อย่างไรก็ตาม คำสั่งของอัยการสูงสุดที่สั่งไม่ฟ้องคดีนั้น ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีได้เอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินคดีอาญาในการกระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่ผ่านมามีหากเกิดกรณีที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้งก็สามารถฟ้องคดีเองได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวไม่ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้เอง เนื่องจากต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความเพื่อฟ้องคดี ดังนั้น ควรให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีอาญาในการกระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจงดดุลอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีของพนักงานอัยการได้ กล่าวคือ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งยืนยันด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ดำเนินคดีต่อไป ก็ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติยืนยันว่าให้ดำเนินคดีต่อไป อีกทั้งความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น รัฐเป็นผู้เสียหาย มิใช่ประชาชนทั่วไปเป็นผู้เสียหาย ดังนั้น จึงสามารถบัญญัติกระบวนการดำเนินคดีอาญาในความผิดที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีความแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาตามปกติได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัญหาในการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการสั่งคดีนั้น สังคมไทยยังมีความไม่ไว้วางใจการทำหน้าที่ของพนักงานอัยการ ดังนั้น การฟ้องคดีอาญาในการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากเกิดกรณีที่มีความเห็นแย้งระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพนักงานอัยการ จำเป็นต้องหาข้อยุติในประเด็นความเห็นแย้งดังกล่าวให้ได้ ซึ่งการบัญญัติความในวรรคสามของร่างมาตรา ๔๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งซึ่งมีลักษณะพิเศษว่าการดำเนินคดีอาญาตามปกติ อีกทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะที่เป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลมิให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และมีหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งอีกด้วย ดังนั้น หากพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดี แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งยังยืนยันให้มีการดำเนินคดีต่อไป พนักงานอัยการก็ต้องดำเนินการฟ้องคดีต่อไป อย่างไรก็ตาม การบัญญัติความในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๐ นี้ จะต้องบัญญัติถึงกระบวนการในหาข้อยุติในกรณีที่เกิดความเห็นแย้งระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพนักงานอัยการบัญญัติไว้ด้วย

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็นดังนี้

- เมื่อพิจารณาถึงความในร่างมาตรา ๔๑ นั้น เป็นหลักการเดิมที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ และมีใช้การวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เนื่องจากก่อนออกคำสั่งที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการพิจารณามาขั้นหนึ่งแล้ว จึงบัญญัติให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง โดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นอีก

- อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการใช้อำนาจทางปกครองเปรียบได้กับการใช้อำนาจทางปกครองของคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรม ซึ่งสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง แต่เนื่องจากการใช้อำนาจทางปกครองของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีองค์กรกลางในการพิจารณาอุทธรณ์ในคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น เห็นควรให้ฟ้องคดีเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลปกครองชั้นต้นไปตามลำดับชั้นศาล

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่าการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของข้าราชการพลเรือนนั้น ให้อุทธรณ์คำสั่งไปยังคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรมก่อน จึงจะสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง ซึ่งเหตุที่บัญญัติกฎหมายไว้เช่นนั้น เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรมแล้วเห็นว่าได้บัญญัติถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรมไว้สูงเทียบเท่ากับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้โดยตรง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นคำสั่งทางปกครองที่เป็นการวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ หรือเกี่ยวกับพรรคการเมือง ล้วนแต่เป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น ซึ่งต้องฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญมิใช่ศาลปกครองสูงสุด และหากคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจทางปกครองอันมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานภายในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นไปตามลำดับชั้นศาล มิใช่ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรง ดังนั้น เห็นควรตัดร่างมาตรา ๔๑ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๒

“มาตรา ๔๒ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยานอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง ในขั้นตอนการสืบสวน หรือไต่สวนของคณะกรรมการ หรือการดำเนินคดีเลือกตั้งในศาล ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการในการคุ้มครองพยานในคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

มาตรการในการคุ้มครองพยาน หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การคุ้มครองพยานในคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนั้น ในอดีตมีปัญหาเกี่ยวกับการพยานในคดีไม่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเคยขอความร่วมมือไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อขอให้คุ้มครองพยานในคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง แต่กระทรวงยุติธรรมแจ้งว่ากฎหมายคุ้มครองพยานนั้นจะคุ้มครองพยานในคดีอาญาเท่านั้น ส่งผลให้พยานในคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งไม่ได้รับความคุ้มครอง ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องบัญญัติความในร่างมาตรา ๔๒ ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า การคุ้มครองพยานในคดีอาญานั้น มีกระบวนการอย่างไรในการคุ้มครองพยาน

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ในการคุ้มครองพยานนั้น จะมีการจัดที่อยู่อาศัยที่มีความปลอดภัยให้แก่พยาน และมีการทำประวัติของพยานใหม่ อย่างไรก็ตาม มาตรการคุ้มครองพยานดังกล่าวไม่ได้ผลเท่าที่ควร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า นอกจากการคุ้มครองพยานแล้ว ควรจัดให้มีความคุ้มครองคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งด้วย เนื่องจากที่ผ่านมามีการฟ้องร้องคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือทุจริตในการเลือกตั้งด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลไกวิธีการคุ้มครองพยานตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายมีจุดมุ่งหมายในการปกป้องตัวตนของพยาน แต่กระบวนการในการปกป้องพยานกลับกลายเป็นการเปิดเผยว่าใครคือพยานจึงควรต้องหาวิธีการในการคุ้มครองพยานเสียใหม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาคือ การคุ้มครองพยานนั้นจะเป็นการคุ้มครองพยานในทุกกรณี หรือคุ้มครองพยานเฉพาะกรณีตามดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะตามความในวรรคหนึ่งจะเป็นการคุ้มครองพยานเฉพาะกรณีตามดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การคุ้มครองพยานควรเป็นการคุ้มครองพยานเฉพาะกรณีตามดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ที่ผ่านมากการเลือกตั้งแต่ละครั้งมีการร้องเรียนในเรื่องอันเป็นเท็จด้วย จึงควรกำหนดให้มีการคุ้มครองพยานโดยเป็นการคุ้มครองพยานเฉพาะกรณีตามดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง หรืออนุกรรมการนั้น มีการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งทางอาญา และทางปกครอง หากต้องการคุ้มครองกลุ่มคนดังกล่าวควรมีการบัญญัติให้ชัดเจน

- นอกจากกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง หรืออนุกรรมการแล้ว ยังมีเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งด้วย เช่น กรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วย และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งควรต้องได้รับความคุ้มครองด้วย

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เรียกบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ว่า “เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง”

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า ในร่างมาตรา ๓๕ เรียกบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ว่า “เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง”

- มีกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งกระทำความผิด เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหย่อนบัตรผิด เป็นต้น จะให้ความช่วยเหลือหรือไม่อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่พนักงานอัยการสั่งฟ้องอันเนื่องมาจากกระทำความผิดจริงจึงไม่ต้องให้ความช่วยเหลือ ดังนั้น หากเป็นความผิดที่พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องจะไม่ได้รับความช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนั้น โดยจะให้ความคุ้มครองหรือช่วยเหลือเฉพาะกรณีที่ถูกลูกผู้อื่นซึ่งไม่ใช่พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องเท่านั้น และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๒ ในบทนี้ที่ให้คณะกรรมการเห็นสมควรให้ส่งบัตรเลือกตั้งให้ผู้สมัครพรรคการเมืองหรือผู้สมัครพรรคการเมืองของรัฐไว้เป็นพยานอันเป็นประโยชน์ต่อพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองที่เลือกตั้งและพรรคการเมืองในชั้นตอนการสืบสวน หรือได้ส่งมอบบัตรเลือกตั้งให้ผู้สมัครพรรคการเมืองที่เลือกตั้งในศาล ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการในพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองที่เลือกตั้งกำหนดมาตรการคุ้มครองพยานมิให้เกิดอันตรายแก่พยาน รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับให้แก่ผู้เป็นพยาน ในมาตรการดังกล่าวจะกำหนดให้มีการจ่ายค่าที่อยู่หรือค่าเดินทางหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นด้วยก็ได้

พรรคการเมืองในการคุ้มครองพยาน หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าใช้สอยในพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ให้ข้อมูล หรือผู้ชี้เบาะแสด้วย และให้กระทำได้เมื่อได้รับคำร้องจากบุคคลดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง หรืออนุกรรมการรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้องในขณะที่ดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติคำสั่งหรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้คณะกรรมการมีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าวได้ และให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามที่คณะกรรมการร้องขอ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย

มาตรการในการคุ้มครองพยานตามวรรคหนึ่ง และการให้ความช่วยเหลือตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในทางปฏิบัติปัจจุบันพยานในคดีเลือกตั้งยังต้องไปศาลเพื่อเบิกความเกี่ยวกับคดี หากพยานไม่ไปศาลแม้มีการบันทึกถ้อยคำพยานแล้ว ศาลอาจยกคำร้องได้

พันตำรวจตรี ญัฐวัฒน์ เสงี่ยมศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๔ ซึ่งแจ้งว่า ในทางปฏิบัติแม้จะเป็นเพียงการแจ้งข้อกล่าวหา เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งปิดชื่อพยานศาลได้เคยมีคำสั่งยกคำร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องถ่ายสำนวนคำร้องทั้งหมดให้ผู้ถูกร้องซึ่งจะมีการเปิดเผยชื่อพยานด้วย และสอบถามว่า ร่างมาตรานี้จะเป็นการคุ้มครองพยานในชั้นศาลด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจต้องมีการสอบถามไปยังศาลว่า ในคดีเลือกตั้งหากจะเขียนกฎหมายให้สามารถปิดชื่อและที่อยู่ของพยาน และกำหนดให้มีการรับรองโดยประธานกรรมการการเลือกตั้งว่าพยานมีตัวตนจริงและได้มีการสอบสวนจริง และให้ศาลรับฟังถ้อยคำของพยานที่ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

รับรองเป็นพยานจะกระทำหรือไม่ จะขัดกับหลักนิติธรรม หลักสิทธิมนุษยชนหรือหลักการอื่นใดหรือไม่ และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไปพิจารณา ศึกษาเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ เห็นว่าการปกปิดชื่อพยานอาจทำให้เกิดปัญหา กล่าวคือ ทำให้กระบวนการในการ ชักค้ำนเกิดขึ้นไม่ได้ และอาจมีปัญหาเรื่องความเป็นธรรมเนื่องจากพยานอาจตอบคำถามตามคำถามนำก็ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในกระบวนการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นอำนาจเต็มของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในการที่จะไม่เปิดเผยรายชื่อพยานให้ฝ่ายที่ถูกร้องรับรู้ แต่เมื่อเป็นการฟ้อง คดีอาญาไปสู่ศาล การคุ้มครองก็ควรให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ร่างมาตรานี้เป็นเรื่องการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีอำนาจ ในการดำเนินการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การคุ้มครองพยานในร่างมาตรานี้ยังไม่ถึงขั้นปกปิดชื่อพยาน

- มีกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้งฉบับนี้ มีมาตราใดที่เกี่ยวกับสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ เช่น เรื่องการประกันภัย หรือประกัน อุบัติเหตุ เป็นต้น

พันตำรวจตรี ญัฐวัฒน์ เสงี่ยมศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๔ ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีมาตราใดที่บัญญัติเกี่ยวกับสวัสดิการของเจ้าหน้าที่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๒ ในบทนี้ที่ให้คณะกรรมการเห็นสมควรให้ส่งบัตรตรวจสุขภาพของบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเป็นพยานอันเป็นประโยชน์ต่อพรรคการเมืองที่ตนสังกัดพรรคการเมืองที่ตนสังกัด หรือส่งบัตรตรวจสุขภาพของบุคคล หรือส่งบัตรตรวจสุขภาพของบุคคลให้เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดพรรคการเมืองที่ตนสังกัด หรือส่งบัตรตรวจสุขภาพของบุคคลให้เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดพรรคการเมืองที่ตนสังกัด กำหนดมาตรการคุ้มครองพยานมิให้เกิดอันตรายแก่พยาน รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับให้แก่ผู้เป็น พยาน ในมาตรการดังกล่าวจะกำหนดให้มีการจ่ายค่าที่อยู่หรือค่าเดินทางหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นด้วยก็ได้

พรรคการเมืองในการคุ้มครองพยาน หลักเกณฑ์ วิธีพิจารณา เงื่อนไข และค่าใช้จ่ายในพรรคการเมืองที่ตน สังกัดพรรคการเมือง ให้เป็นไปตมระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ให้ ข้อมูล หรือผู้ชี้เบาะแสด้วย และให้กระทำได้เมื่อได้รับคำร้องขอจากบุคคลดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ผู้ตรวจการเลือกตั้ง หรืออนุกรรมการรวมทั้งเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูก ฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติ คำสั่งหรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้คณะกรรมการมีอำนาจให้ความช่วยเหลือใน การต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าวได้ และให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามที่คณะกรรมการ ร้องขอ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย

มาตรการในการคุ้มครองพยานตามวรรคหนึ่ง และการให้ความช่วยเหลือตามวรรคสอง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๔๓

“มาตรา ๔๓ บุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแส หรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิด คณะกรรมการอาจจะไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรมีบทกำหนดโทษบุคคลที่ให้เบาะแสเท็จเพื่อต้องการกลั่นแกล้งผู้อื่นให้มีโทษที่ร้ายแรงมากกว่าโทษของการแจ้งความเท็จ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการไม่ดำเนินคดี บุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีเองได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องถือเป็นผู้ร่วมในการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองด้วย จึงไม่สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีเองได้ เว้นแต่เป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จ นอกจากนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๓/๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริตเลือกตั้ง และให้สามารถใช้งบประมาณได้โดยไม่ต้องระบุรายละเอียดตัวบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว แต่ประธานกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งต้องมีการรับรองว่าได้มีการจ่ายเงินให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหรือวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว นั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล โดยงบประมาณดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นงบราชการลับ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๓ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๔

“มาตรา ๔๔ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรานี้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงฐานะของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งรับทราบหรือไม่

นายธนิศร์ ศรีประเทศ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับทราบและเห็นชอบกับการเปลี่ยนสถานะดังกล่าว เนื่องจากในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นข้าราชการ จึงไม่ได้รับสวัสดิการเช่นเดียวกับข้าราชการ เช่น การรักษาพยาบาล เงินบำนาญ และการรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องการเปลี่ยนสถานะให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นข้าราชการ เพื่อให้ได้รับสวัสดิการดังกล่าว

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- การเปลี่ยนสถานภาพของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสูงขึ้นหรือไม่ และในระยะเริ่มต้นหากมีการเปลี่ยนสถานภาพจะมีผลกระทบในการบริหารงานหรือไม่เนื่องจากอาจต้องมีการปรับลดเงินเดือนลงร้อยละสามสิบเพื่อให้มีฐานเงินเดือนเดียวกับข้าราชการ ซึ่งการปรับลดเงินเดือนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเข้าสู่ระบบราชการจะทำให้การดำเนินงานและการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเกิดปัญหา เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปฏิบัติตามภายใต้กฎระเบียบของราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรอบคอบควรเชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ (กง.ช.) สำนักงานประมาณ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมกรณีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเข้าสู่ระบบราชการว่าจะมีปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาความเป็นอิสระของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเงินเดือนของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้องปรับลดลง หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ ต้องพิจารณาถึงเหตุผลที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้อยู่ในระบบราชการตั้งแต่ช่วงที่มีการก่อตั้งสำนักงาน

นายธนิศร์ ศรีประเทศ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นกลางจึงมีการกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อยู่ในระบบราชการ เพื่อที่จะได้ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะรัฐมนตรี ส่วนเรื่องการบริหารงานบุคคลนั้น หากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เข้าสู่ระบบราชการแล้ว บุคลากรที่จะเข้ามาทำงานใหม่หลังจากนั้นจะบรรจุเป็นข้าราชการทั้งหมดซึ่งต้องได้รับอัตราเงินเดือนที่ลดลง ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่เดิมของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีการสอบถามความสมัครใจว่าต้องการเป็นข้าราชการหรือไม่ โดยต้องแจ้งความประสงค์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเข้ามาอยู่ในระบบราชการจะทำให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขาดความเป็นอิสระและเกิดปัญหาความคล่องตัวได้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องสวัสดิการได้จะเป็นการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกว่า

นายธนิศร์ ศรีประเทศ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในปัจจุบันการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นส่วนของการเลือกตั้ง ในส่วนนี้สำนักงานประมาณให้งบประมาณตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ แต่ในส่วนที่สองซึ่งเป็นส่วนของเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่ารักษาพยาบาลและงบลงทุนต่าง ๆ สำนักงานประมาณไม่ได้ให้งบประมาณตามที่ได้ร้องขอ ทำให้ต้องดึงเงินสะสมของคณะกรรมการการเลือกตั้งมาใช้จ่ายในส่วนนี้ ดังนั้น การให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องสวัสดิการก็ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากมีงบประมาณที่จำกัด

ประธานกรรมการกล่าวว่า การที่สำนักงานงบประมาณไม่อนุมัติเงินในส่วนที่สองตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ เนื่องจากสำนักงานงบประมาณต้องมีการตรวจสอบเงินสะสมของแต่ละหน่วยงานก่อนที่จะจัดสรรงบประมาณเท่าที่จำเป็นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำเงินที่สะสมออกมาใช้นอกจากนี้ การที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องการเข้าสู่ระบบราชการอาจไม่ช่วยให้ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น แต่อาจจะมีปัญหาด้านงบประมาณมากขึ้นเนื่องจากต้องเบิกจ่ายตามระเบียบราชการและยังจะทำให้ความเป็นอิสระของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหายไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรอบคอบและไม่กระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ขอให้คณะอนุกรรมการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เชิญผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ (กงช.) สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมพิจารณากรณีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องการเข้าสู่ระบบราชการ เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า รายการสารคดีชื่อ “ดิสคัฟเวอรี แชนแนล (Discovery Channel)” ได้นำเสนอประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเลือกตั้งของประเทศอินเดีย ซึ่งมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงสามตำแหน่งแต่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดการเลือกตั้งทั้งประเทศซึ่งมีประชากรประมาณหนึ่งพันสองร้อยล้านคน รวมทั้งการใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์ (electronic voting machine)

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในเวทีสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งจัดโดยคณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้นำเสนอประเด็นเรื่องการนำเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์มาใช้นับคะแนนเลือกตั้งในประเทศไทยว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นว่าคุณกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งควรพิจารณาในประเด็นดังกล่าว ส่วนเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในประเทศอินเดียนั้นเป็นเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ใช้ระบบการประมวลผลคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งเป็นระบบปิดไม่ใช่ระบบออนไลน์จึงทำให้ระบบการประมวลผลของเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในประเทศอินเดียไม่มีปัญหาเรื่องการถูกแฮ็คข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต ดังนั้น หากการเลือกตั้งของประเทศไทยสามารถนำเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็จะสามารถลดจำนวนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงได้ซึ่งจะทำให้การจัดการเลือกตั้งในแต่ละครั้งสามารถประหยัดงบประมาณสำหรับใช้ในการจัดการเลือกตั้งจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนำเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์มาสาธิตวิธีใช้ให้แก่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อศึกษาถึงความเหมาะสม และวิธีการการนับคะแนน ในช่วงการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์แม้จะใช้งบประมาณจำนวนสูงแต่ก็เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ซึ่งหากใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะลดปัญหาเรื่องการร้องเรียนกรณีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขานคะแนนเสียงไม่ถูกต้องลงได้ และประสิทธิภาพของเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้คะแนนเสียงเลือกตั้งถูกต้องมากกว่าการขานคะแนนเสียงของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากจะใช้เครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประเทศไทย ด้วยเหตุผลว่าเป็นการลงทุนครั้งเดียวแต่สามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นเวลานานนั้น อาจเป็นความคิดที่ผิดต่อวิถีของคนไทย เนื่องจากทรัพย์สินทุกชนิดที่เป็นของราชการจะไม่มีผู้ใดดูแลรักษาดังเช่นการดูแลรักษาทรัพย์สินของตนเอง เช่น หีบบัตรเลือกตั้งที่ทำจากเหล็ก เป็นต้น อีกทั้งระบบราชการไทยยังไม่ยอมรับเรื่องของการประมูลครั้งเดียวแล้วให้มีผลผูกพันส่วนราชการในการใช้ทรัพย์สินนั้นเป็นเวลาสิบปีหรือยี่สิบปีเพราะมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

นายธนิศร์ ศรีประเทศ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ปัจจุบันหีบบัตรเลือกตั้งที่ทำจากเหล็กยังคงใช้อยู่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดหาหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งสำหรับใช้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดหา ซึ่งในทางปฏิบัติก่อนมีการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการสำรวจหีบบัตรเลือกตั้งและอุปกรณ์ที่จะใช้ในหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศว่ามีจำนวนเพียงพอหรือไม่ หากมีจำนวนไม่เพียงพอก็จะดำเนินการจัดหาให้เพียงพอต่อการจัดการเลือกตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนหีบเลือกตั้งทุกประเภทไม่ว่าประเภททำจากเหล็ก กระดาษ หรือกล่องพลาสติกก็ตาม หากเป็นหีบบัตรเลือกตั้งที่บรรจุบัตรเลือกตั้งที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล บัตรลงคะแนนในหีบเลือกตั้งนั้นจะยังไม่ถูกทำลาย ต้องเก็บรักษาไว้ในหีบบัตรเลือกตั้งนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด จึงจะสามารถนำหีบบัตรเลือกตั้งนั้นมาใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะจัดหาหีบบัตรเลือกตั้งทดแทนให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๔๔

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นवलสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์